

PRZEDMIOTOWE ZASADY OCENIANIA

Wiedza o społeczeństwie

W I LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCYM IM. CYPRIANA KAMILA NORWIDA Z ODDZIAŁAMI DWUJĘZYCZNYMI W BYDGOSZCZY

I Osiągnięte umiejętności.

Zgodnie z podstawą programową nauczania wiedzy o społeczeństwie na poziomie podstawowym i rozszerzonym w zakresie

1. wiedzy i rozumienia – uczeń:

- wyjaśnia i analizuje prawidłowości życia społecznego oraz wybrane współczesne procesy społeczne;
- przedstawia znaczenie różnych podmiotów w życiu publicznym; charakteryzuje zasady i formy demokracji oraz wyjaśnia konsekwencje łamania tych zasad;
- analizuje różnorodne postawy i zachowania społeczno – polityczne oraz działania w ramach społeczeństwa obywatelskiego;
- przedstawia różne formy rywalizacji o władzę państwową, jej sprawowania oraz kontroli;
- wyjaśnia związki przyczynowo – skutkowe w życiu społeczno – politycznym;
- przedstawia funkcjonowanie systemu politycznego Rzeczypospolitej Polskiej;
- wyjaśnia specyfikę praw i wolności człowieka oraz podstawowe mechanizmy ich ochrony;
- charakteryzuje instytucje polskiego systemu prawnego; wyjaśnia i analizuje funkcjonowanie polskiego systemu prawnego;
- przedstawia podstawowe kwestie dotyczące stosunków międzynarodowych;
- analizuje współczesny ład międzynarodowy i wyjaśnia rolę różnych podmiotów zaangażowanych w jego stabilność lub zmianę w jego funkcjonowaniu;
- wykorzystuje swoją wiedzę do interpretacji wydarzeń życia społecznego, w tym politycznego;
- wykorzystuje swoją wiedzę do rozumienia zjawisk społeczno – politycznych, także w perspektywie globalnej i ze wskazaniem na globalne współzależności;

2. wykorzystania wiedzy informacji – uczeń:

- pozyskuje i wykorzystuje informacje na temat życia społecznego, w tym politycznego; krytycznie je analizuje, samodzielnie wyciąga wnioski i formułuje opinie;
- wykazuje się umiejętnością czytania ze zrozumieniem tekstów publicystycznych i popularnonaukowych oraz interpretacji innych źródeł (np. wykresy i schematy) z zakresu przedmiotu;

- wykorzystuje informacje do tworzenia własnej wypowiedzi na temat zjawisk życia społecznego, w tym politycznego oraz ich oceny;

- potrafi przedstawiać i uzasadniać poglądy odmienne od własnych;

3. rozumienia siebie oraz rozpoznawania i rozwiązywania problemów – uczeń:

- analizuje kwestię godności ludzkiej i przedstawia prawa, które mu przysługują oraz mechanizmy ich dochodzenia;

- rozwija swoje zainteresowania, planuje dalszą edukację;

- rozwija w sobie postawy obywatelskie, postawy ciekawości świata i samodzielność poznawczą;

- ocenia własne decyzje i działania w życiu społecznym;

- rozpoznaje przypadki łamania praw człowieka;

- diagnozuje problemy społeczno – polityczne na poziomie lokalnym, państwowym, europejskim i globalnym oraz ocenia wybrane rozwiązania tych problemów i diagnozuje możliwość własnego wpływu na ich rozwiązanie;

- rozpoznaje różne aspekty, także prawne, problemów życia codziennego i podaje możliwe sposoby ich rozwiązania;

- dostrzega perspektywy różnych uczestników życia publicznego;

- poddaje krytycznej analizie własne opinie;

4. komunikowania i współdziałania – uczeń:

- rozwija umiejętność dyskusowania – formułuje i broni własne stanowisko na forum publicznym, szanując odmienne poglądy;

- współpracuje w grupie z uwzględnieniem podziału zadań oraz wartości obowiązujących w życiu społecznym;

- współorganizuje działania o charakterze obywatelskim, zgodne z normami i wartościami demokratycznego państwa prawa;

- korzysta z procedur i możliwości, jakie stwarzają obywatelom instytucje życia publicznego, w tym instytucje prawne – sporządza pisma do organów władz.

II Uczniowie otrzymują oceny za:

Nauczanie wiedzy o społeczeństwie odbywa się na dwóch poziomach: podstawowym i rozszerzonym. Poziom nauczania decyduje o doborze odpowiednich treści i metod nauczania zgodnie z *Podstawą programową* obowiązującą w 3-letnim i 4-letnim liceum.

Uczniowie otrzymują oceny za:

prace pisemne tj. sprawdziany, kartkówki, analizę źródeł, wypracowania; zadania domowe, odpowiedzi ustne, prezentacje multimedialne, aktywność podczas zajęć, pracę w grupach, projekty, debaty oksfordzkie oraz osiągnięcia w konkursach i olimpiadach.

III Ogólne warunki oceny osiągnięć ucznia:

Ocena niedostateczna:

- uczeń nie opanował materiału w stopniu koniecznym do kontynuowania nauki w kolejnej klasie,
- w sposób błędny i niedojrzały formułuje oceny i wysnuwa wnioski;
- nie rozumie i nie potrafi wykonać prostych zadań nawet przy pomocy nauczyciela,
- odznacza się brakiem systematyczności i chęci do nauki oraz bierną postawą na lekcji,
- jego język jest ubogi, nie posługuje się podstawowymi pojęciami z zakresu nauk społecznych.

Poziom wymagań na ocenę dopuszczającą:

- ma duże braki w wiedzy,
- zna podstawowe pojęcia z zakresu nauk społecznych,
- wykazuje chęć do współpracy i przy pomocy nauczyciela jest w stanie wykonać proste polecenia,
- prezentuje podstawowe umiejętności wynikające z podstawy programowej,
- rzadko bierze aktywny udział w lekcji.

Poziom wymagań na ocenę dostateczną:

- wiedza ucznia jest wyrywkowa i fragmentaryczna,
- uczeń zna i rozumie oraz właściwie stosuje podstawowe pojęcia z zakresu nauk społeczno-politycznych,
- uczeń poprawnie wypowiada się,
- uczeń czyta i pisze ze zrozumieniem,
- sprawnie posługuje się mapą,
- potrafi obserwować zjawiska i opisywać je,
- sporadycznie wykorzystuje wiadomości zdobyte na innych lekcjach,
- wykazuje niewielkie odstępstwa od systematycznej pracy,
- podejmuje próby wykonania zadań,
- jego aktywność na lekcjach jest sporadyczna.

- podejmuje próby analizy różnego rodzaju źródeł, odróżniając fakty od opinii, formułuje proste wnioski.

Poziom wymagań na ocenę dobrą: *poprzednie kryteria* +

- uczeń w zakresie wiedzy ma niewielkie braki,
- inspirowany przez nauczyciela potrafi samodzielnie rozwiązywać zadania o pewnym stopniu trudności,
- poprawnie i swobodnie wypowiada się,
- posługuje się myśleniem przyczynowo – skutkowym,
- jest aktywny na lekcjach,
- prawidłowo posługuje się terminologią z zakresu nauk społeczno-politycznych,
- analizuje różne rodzaje źródeł, formułuje wnioski i proste oceny.

Poziom wymagań na ocenę bardzo dobrą: *poprzednie kryteria* +

- uczeń w stopniu bardzo dobrym opanował materiał programowy,
- poprawnie posługuje się terminologią z zakresu nauk społeczno-politycznych,
- potrafi dostrzegać związki i powiązania z zakresu nauk społeczno – politycznych oraz prawno – ekonomicznych,
- wykazuje się umiejętnościami przewidzianymi programem,
- analizuje różne rodzaje źródeł, formułuje samodzielnie wnioski i oceny,
- samodzielnie interpretuje wydarzenia i zjawiska,
- poprawnie używa języka polskiego zarówno podczas wypowiedzi pisemnych jak i ustnych,
- wykorzystuje wiedzę zdobytą na innych lekcjach,
- potrafi zaplanować i zorganizować pracę.

Poziom wymagań na ocenę celującą: *poprzednie kryteria* +

- uczeń opanował w pełni wiedzę i umiejętności wynikające z podstawy programowej,
- ponadto charakteryzuje się bogatą wiedzą związaną z tematyką przedmiotu,
- wykazuje szczególne zainteresowania przedmiotem oraz literaturą popularnonaukową i specjalistyczną zgodną z omawianą problematyką na zajęciach,

- rozwija własne zainteresowania powiązane z problematyką podejmowaną na lekcjach,
- wypowiedzi ustne i pisemne charakteryzują się poprawnością językową,
- wykazuje stałą aktywność na lekcjach,
- wykorzystuje wiedzę z innych przedmiotów,
- wyraża samodzielny, poprawny merytorycznie stosunek do określonych zagadnień,
- osiąga sukcesy w konkursach i olimpiadach przedmiotowych, zgodnie z zasadami w § IV, pkt 7.

IV Formy sprawdzania wiedzy i umiejętności oraz ich wagi.

Uzyskanie informacji o postępach ucznia stanowi integralną część procesu nauczania i uczenia się. Pomiar osiągnięć uczniów odbywać się będzie według zasad pomiaru dydaktycznego przy zachowaniu zasad systematyczności, trafności, rzetelności i obiektywizmu punktowania za pomocą następujących narzędzi:

1. Prace pisemne: uczniowie są zobowiązani do uczestniczenia w sprawdzianach w określonym (ustalonym wspólnie) dniu:

- kartkówki obejmują trzy ostatnie jednostki tematyczne, powinny być zapowiedziane
- sprawdzian obejmuje jeden dział i musi być zapowiedziany nie później niż tydzień przed jego przeprowadzeniem; w klasach z rozszerzoną wiedzą o społeczeństwie może obejmować więcej działów i musi być zapowiedziany nie później niż trzy tygodnie przed jego przeprowadzeniem;

W zależności od zdobytych punktów uczniowie otrzymają następujące oceny:

- celująca: 97 + 100%
- bardzo dobra: 91-96%
- dobra: 71-90%
- dostateczna: 51-70%
- dopuszczająca: 41-50%

2. Praca ze źródłami: teksty źródłowe, źródła kartograficzne, ikonograficzne i statystyczne:

- ocenie podlega umiejętność analizy wymienionych źródeł poprzez udzielenie odpowiedzi na postawione pytania (ocenie podlega wiedza wynikająca z analizowanego materiału oraz wiedza pozaźródłowa wykraczająca poza analizowany materiał).

3. Odpowiedzi ustne, prezentacje, prezentacje multimedialne, debaty oksfordzkie – na ocenę wpływają:

- zawartość merytoryczna (selekcja i hierarchizacja materiału), argumentacja, wyrażanie sądów,
- stawianie hipotez, uzasadnianie, stosowanie właściwej terminologii,
- sposób prezentacji czyli umiejętność formułowania myśli.

4. Aktywność ucznia na lekcji:

- uczeń szczególnie zaangażowany podczas lekcji otrzymuje plus (+), uzyskanie pięciu plusów skutkuje wpisaniem do dziennika oceny bardzo dobrej; przewiduje się ocenę celującą (10 plusów w klasach z 3 godzinami wos w tygodniu i 8 plusów w klasach z 1-2 godzinami wos w tygodniu)
- za bierną postawę w czasie lekcji, brak uwagi uczeń może otrzymać minus (-), pięć minusów skutkuje wpisaniem do dziennika oceny niedostatecznej.

5. Praca w grupach:

polega na efektywnym współdziałaniu w zespole, planowaniu i ocenianiu własnego uczenia się, skutecznym porozumiewaniu się w różnych sytuacjach, rozwiązywaniu problemów w twórczy sposób oraz efektywnym posługiwaniu się technologią informacyjną. Praca ucznia jest oceniana przez nauczyciela nadzorującego i sprawdzającego prace grupy, przy uwzględnieniu następujących faz:

- zaangażowanie,
- badanie,
- przekształcanie,
- prezentacja.

6. Projekty edukacyjne: podczas oceny tego typu prac nauczyciel oceniający przyjmuje następujące kryteria:

- dobór źródeł informacji,
- stopień opracowania informacji,
- wykonywanie zadań zgodnie z ustalonym harmonogramem,
- merytoryczna wartość prezentacji,
- organizacja pracy,
- oryginalność prezentacji.
- w przypadku projektów o charakterze badawczym – jakość przeprowadzonych badań.

7. Laureaci i finaliści konkursów i olimpiad

Ocenię podlegają osiągnięcia w olimpiadach przedmiotowych:

- za tytuł laureata lub finalisty uczeń otrzymuje ocenę celującą na zakończenie roku szkolnego.
- uczniowie, którzy wyszli z etapu szkolnego olimpiady lub zostali finalistami / laureatami konkursów szkolnych i międzyszkolnych, w zależności od rangi konkursu otrzymują ocenę cząstkową: bardzo dobry lub celujący.

Szkoła musi oficjalnie zgłosić udział ucznia takim konkursie.

8. Waga poszczególnych form sprawdzania wiedzy i umiejętności uczniów

- sprawdziany - 5,
- olimpiady i konkursy (laureaci i finaliści zawodów ogólnopolskich i wojewódzkich) - 5,
- konkursy przedmiotowe (międzyszkolne i szkolne) - 4,
- poprawa prac pisemnych - 4,
- projekt edukacyjny - 4,
- debata oksfordzka międzypoklasowa, międzyszkolna - 4,
- debata oksfordzka w klasie - 3,
- odpowiedź ustna, prezentacja, kartkówka - 3,
- wypracowanie - 3,
- aktywność - 2,
- zadanie domowe, praca w grupie - 2.

Uwzględnia się indywidualne możliwości edukacyjne każdego ucznia, jego zaangażowanie, wkład pracy, systematyczność oraz informacje zawarte w opinii PPP.

9. Uczniowie z dysfunkcjami

Uczniowie z dysfunkcjami oceniani są wg odrębnych zasad zalecanych przez Poradnię Psychologiczno- Pedagogiczną.

- Uczeń z opinią **PPP (dysleksja)** jest oceniany z uwzględnieniem, iż występują u niego następujące problemy w procesie nauczania-uczenia się:
- trudności ze zrozumieniem dłuższego tekstu,
- utrudnione czytanie tekstów źródłowych, szczególnie napisanych nietypową czcionką,
- problemy z analizowaniem i czytaniem map i wykresów,
- nieumiejętność pisania samodzielnie zwięzłych notatek.

V Zasady wystawiania ocen i kryteria oceniania.

1. Uczeń jest oceniany na bieżąco w ciągu roku szkolnego.
2. Każda ocena jest odpowiednio opisana w dzienniku.

3. Uczeń ma obowiązek wywiązania się z wszystkich zaplanowanych form sprawdzania wiedzy i umiejętności w terminach określonych w PZO, w przeciwnym wypadku ocena semestralna i końcoworoczna zostanie obniżona o jeden stopień.
4. Uczeń ma prawo do poprawy oceny niedostatecznej w terminie ustalonym przez nauczyciela, nie przekraczającym 2 tygodni od daty oddania pracy pisemnej.
5. Poprawa oceny niedostatecznej z odpowiedzi ustnej - uczeń ma prawo do poprawy oceny niedostatecznej z odpowiedzi ustnej, termin poprawy - najbliższa lekcja.
6. W przypadku stwierdzenia przez nauczyciela niesamodzielnej pracy obowiązują zapisy zgodne z WZO.
7. Podczas nauczania zdalnego nauczyciel ma prawo wymagać od ucznia włączenia kamery i mikrofonu podczas różnych form sprawdzania wiedzy i umiejętności uczniów. Brak włączonej kamery i mikrofonu skutkuje unieważnieniem sprawdzianu/ kartkówki.

ZASADY WYWIĄZYWANIA SIĘ Z ZALEGŁYCH ZADAŃ PRZEZ UCZNIĄ:

1. W razie nieobecności ucznia na zapowiedzianym sprawdzianie, pracy klasowej, teście kontrolnym (jeśli nieobecność nie przekracza trzech kolejnych dni) - uczeń musi wywiązać się z zaległości na najbliższej lekcji z przedmiotu. W przypadku dłuższej nieobecności uczeń jest zobowiązany do uzupełnienia zaległego sprawdzianu, pracy klasowej na najbliższym dyżurze nauczyciela; jeśli nie zgłosi się na ten dyżur, nauczyciel egzekwuje wiedzę i umiejętności ucznia na najbliższej lekcji.

Termin nie może przekroczyć 2 tygodni zgodnie z WZO.

2. Częste, powtarzające się (celowe nieobecności ucznia na zapowiedzianych sprawdzianach i pracach klasowych, testach kontrolnych (również w sytuacji, kiedy uczeń po sprawdzianie, pracy klasowej, teście kontrolnym przychodzi tego samego dnia do szkoły na kolejne lekcje) skutkują zastosowaniem następującej skali przeliczenia oceny na stopnie szkolne:

- 60-70% - ocena dopuszczająca,
- 71-84-% - ocena dostateczna,
- 85-94% - ocena dobra,
- od 95% - ocena bardzo dobra.

3. Brak zadania domowego skutkuje odpowiednim zapisem w dzienniku, uczeń musi uzupełnić zadanie na najbliższą lekcję, brak pracy oznacza wpisanie oceny niedostatecznej.

NIEPRZYKOTOWANIE DO ZAJĘĆ:

1. Uczeń ma prawo raz (w przypadku jednej godziny wosu w tygodniu) lub dwa razy (w przypadku 2 lub więcej godzin wosu w tygodniu) w semestrze zgłosić nieprzygotowanie do lekcji, zgodnie z procedurą przedstawioną przez nauczyciela (fakt ten jest dokumentowany odpowiednim zapisem w dzienniku „np.”).
2. Punkt ten nie dotyczy zapowiedzianych kartkówek, sprawdzianów oraz zadań domowych, których przygotowanie jest niezbędne do właściwego przeprowadzenia lekcji, po wcześniejszym zasygnalizowaniu tego faktu przez nauczyciela.

VI Zasady wystawiania ocen śródrocznych i rocznych

1. Ocenę semestralną i roczną nauczyciel wystawia na podstawie wszystkich ocen zdobytych przez ucznia w danym semestrze bądź roku szkolnym, na podstawie tzw. średniej ważonej (*patrz tabela pkt. XII*). Uczeń w ciągu semestru powinien uzyskać co najmniej 3 oceny z pisemnych sprawdzianów (sprawdzianów, kartkówek,; uczniowie klas maturalnych

w drugim semestrze, którzy nie deklarują matury z wiedzy o społeczeństwie – 2 sprawdziany).

2. Uczeń, który deklaruje zdawanie matury z wos, ma obowiązek napisania w ostatniej klasie testów kontrolnych z materiału realizowanego w poprzednich latach, na poziomie rozszerzonym, zgodnie z podstawą programową.
3. O ocenie niedostatecznej uczeń i rodzice/opiekunowie prawni są informowani na miesiąc przed klasyfikacyjnym posiedzeniem Rady Pedagogicznej.
4. Co najmniej na tydzień przed klasyfikacyjnym posiedzeniem Rady Pedagogicznej uczeń jest informowany o przewidywanej ocenie semestralnej.
5. Uczeń, który chce uzyskać ocenę wyższą od proponowanej musi spełniać kryteria wynikające z WZO.
6. Wobec ucznia, który uzyskał niedostateczną ocenę semestralną obowiązują zapisy wynikające z WZO.
7. Niewywiązanie się ucznia z obowiązkowych dla całej klasy form sprawdzania wiedzy i umiejętności skutkuje obniżeniem oceny semestralnej i końcoworocznej o jeden stopień.
8. Uczniowie, którzy w danym semestrze opuszczą połowę zajęć zdają egzamin klasyfikacyjny z przedmiotu zgodnie z WZO.

KRYTERIA WYSTAWIENIA OCENY SEMESTRALNEJ I ROCZNEJ:

Średnia ocen liczona przez e-dziennik	Stopień semestralny
poniżej 1,81	ocena niedostateczna
1,81 - 2,60	ocena dopuszczająca
2,61 - 3,60	ocena dostateczna
3,61 - 4,65	ocena dobra
4,66 – 5,65	ocena bardzo dobra
5,66	celująca + kryteria wynikające z WZO

VII Sposoby informowania rodziców i uczniów o osiągnięciach w nauce.

1. Osiągnięcia ucznia nauczyciel na bieżąco odnotowuje w dzienniku.
2. Każda ocena wpisana do dziennika jest odpowiednio opisana (zgodnie z PZO).
3. Ocena jest odpowiednio uzasadniona i jawna dla ucznia, rodziców/ prawnych opiekunów.
4. Termin oddania prac pisemnych – 3 tygodnie.
5. Uczniowie i rodzice mają prawo wglądu do prac pisemnych:
  - uczniowie podczas zajęć szkolnych,
  - rodzice: w trakcie zebrań i drzwi otwartych, indywidualnych spotkań.
  - podczas nauki zdalnej nauczyciel odsyła ocenione prace na pocztę uczniów (załączając odpowiedni komentarz lub ocenę punktową), umożliwiając w ten sposób wgląd do ocenianych form aktywności uczniom i rodzicom.